

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

De S. Cyrillo episcopo Hierosolymitano.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

DE S. CYRILLO EPISCOP. HIROSOLYMITANO. 307
 VITA S. CYRILLI EPISCOPI HIROSOLYMITANI, QUAM NOSTRA AETATE EX ECCLESIASTICAE
 historia scriptoribus collegit D. Iohannes Grodecus Decanus Glogouensis.

Cyrillus Hierosolymitanus inter veteres Ecclesie patres, sanctos illos verè Catholica & Apostolica doctrina asserutores ac propugnatores, clarissimus antistes recensetur. Nam & còpluribus ex illis Ecclesie columnis æqualis, multis etiam antiquior fuit: doctrinã verò orthodoxã communem cum omnibus catholicis habebat. Claruit temporibus Constantij Imperatoris & aliquot eius successorum: quod multis in locis pleriq; scriptores Ecclesiastica historia, vt Soerates, Theodoretus, Sozomenus & alij demonstrant, & honorificam semper illius faciunt mentionem. A quibus etiam Nicephorus id accipiens, & catalogũ Patrum, qui circiter tempora Sardicenis Con-

cilij floruerunt, quod de Constantij & Constantis voluntate institutum erat, longa serie recensens: inter ceteros æquales Cyrilli, magnã authoritatis vnã cum illo & clarissimos fuisse sanioris doctrinã defensores, cõmemorat Paulum Constantinopolitanũ, Athanasium Alexandrinum, Antonium Aegyptium, vnã cum vniuerso Aegyptiorum monachorum coetu. Deinde subdit: Multi deniq; spectati alij viri eisdem annis viguere, atq; in ecclesijs Dei enitũere: inter quos præcipuè eruditione & eloquentia floruit Eusebius Emefenus Episcopus, Titus Bostrensis, Serapion Tmuæus, Basilius Ancyranus, Eudoxius Germanicensis, Acacius Cæsareensis Eusebij successor, Cyrillus, qui post Maximum Hierosolymitanam administrabat ecclesiam, & Theodorus Perinthius, tum & Ephraim Syrus. Hæc & alia permulta scribit eo in loco Nicephorus de claris & catholica pietate excellentibus illius seculi viris: inter quos cùm & Cyrillus Hierosolymitanus recensetur, quã sit & quanta illius authoritas, facillè quivis perspicere potest. Legitur quoq; de eodem Cyrillo, non modò alijs virtutibus, verò Episcopo dignis, illum fuisse præditum, verũ etiam dono prophetiæ non caruisse. Nam cùm Iulianus Imperator, vt scribit in Eccl. hist. Socr. lib. 3. c. 20. (secundũ quosdam 17.) Iudæis templũ Hierosolymis instaurare iussisset, & de publico sumptus subministrasset: tum temporis Cyrillus Hierosolymorum episcopus, memor vaticinij Danielis propheta, quod & Christus in sanctis euangelijs confirmavit, ac multis futurum prædixit; quod in eo templo lapis super lapidem non maneret: Hoc, inquit, Seruatoris oraculũ adimplebitur. Cùm hoc dixisset Episcopus, noctũ terræ motus magnus factus, lapides fundamentales veteris templi structuræ euulsit, ac cunctos vnã cum contiguis aedificijs disperfit. Er cùm multi admiraculum Iudæi conuenissent, ignis calidus delapsus, cuncta artificũ instrumenta consumpsit. Sequenti verò nocte signa crucis, instar radij solaris splendens, vestibus illorũ impressa cõparuerunt, quæ extergere nullo pacto potuerũt. Hæc adeò stupenda prodigia vnũ illud Cyrilli verbũ, diuino planeq; prophetico spiritu prolatũ, consecuta sunt.

Neque verò his tantũ in terra prodigijs prædictionem eius cõfirmare, verũ etiam in cælo maiori miraculo Episcopatum illius Deus illustrare dignatus est. Nam illo præside sacrorum Hierosolymis, signum Crucis in cælo ex lumine, super sacrum montem Caluarie diebus Pentecostes, hora ferè diei tertia apparuit: & sole tunc lucente, radios Solis, illius Crucis fulgores longè præcelluerunt, itã vt lucis illius excellẽtia vnũuersus populus Hierosolymitanus concitatus, maxima cum admiratione signum illud filij hominis aliquandiu spectauerit. Nam & magnitudine Crux illa fuit tanta, vt quindecim stadia excederet, ab ipsoque sacro Golgotha ad montem vsque Oliueti protenderetur: & luce tanta, vt non modò Christiani omnes istic illustratos sese confirmatosque sentirent: verũ etiam Iudæi ac gentiles aduenã, ab erroribus tenebrarũ auersi, illuminarentur, & crucifixum, verum esse Deum profiterentur. Quemadmodũ ipse Cyrillus optimè id describit in epistola sua, quam de eodem admirando signo ad Constantium Imperatorem dederat: & Nicephorus in Historia Ecclesiastica idem pluribus commemorat. Itã sanè tum coruscabat Hierosolymis verbũ Dei multo amplius, quàm hisce nostris postremis temporibus apud nos, non modò prædicatione Cyrilli, verũ etiam virtute Dei sequentibus tam admirandis signis.

Succesit autem Cyrillus in Hierosolymitana sede Episcopo Maximo, & ipse quoque

13. Martij.

Lib. 9. ca. 14. Eccles. hist.

Cyrillus propheta spiritu peditus.

Dan. 9. Matth. 24. Luc. 19.

Signa Crucis inherere vestibus Iudæorum.

Signũ Crucis apparet in cælo.

Lib. 9. ca. 21. Eccles. hist.

Lib. 2. ca. 27. *interpretate*
Iohanne
Christo-
phorono.

istic maximus fidei catholicae defensor erat. Sic enim scribit Theodoretus: Primarium autem Hierosolymorum post Macarium illum, cuius saepe à me facta est mentio, obtinuit Maximus, vir ob certamina pro pietate suscepta egregie nobilitatus. Cuius & oculus dexter erutus fuit, & dextri pedis flexus prorsus labefactatus. Isto ad vitam immortalem translato, Cyrillus alacris & promptus doctrinae Apostolicae propugnator, in episcopatus gradu locatur. Haec ille. Qua de causa maximas etiam passus est persecutiones ab Arrianis. Nam cum animadvertissent illum vehementer haeresibus obstare, & Apostolica dogmata adeo strenue tueri, congestis quibusdam calumnijs, in quodam conciliabulo suo accusare illum, & deinceps, ita ut alios permultos catholicos episcopos, more suo deponere non dubitarent: idque ex negotio pietatis illius erga egenos quaesito praetextu, ut author est Sozomenus lib. 4. cap. 25. secundum Christophoronum 24. Ecclesiast. hist. Caeterum episcopi catholici centum quinquaginta, qui non ita multo post Seleuciam ad Synodum conuenerant, depositionem illam ratam non habuerunt, ut testatur Theodoretus in Christophoroni versione lib. 2. cap. 27. Ecclesiast. hist. immo ipsum potius aduersarium illius & authorem depositionis Acacium, quam Cyrillum, ab illa Synodo excludere maluerunt. Nicephorus vero de eiusdem Seleucianae Synodi actis & de Acacianis scribens: Neque eandem, inquit, cum alijs fidem profiteri, neque ad obiecta crimina respondere sustinere. Quinetiam ad Cyrilli Hierosolymitani causam audiendam inuitati, quem ipsi Episcopatu abire iusserant, non aduere. neque enim qui eos cogeret, aderat quisquam. At alteri illi (nempe Catholici) non modo liberè haec egerunt: sed Acacium & quicumque ad eum confugissent, (quippe qui intentata eis crimina diluere timuissent) dignitate priuarunt.

Cyrrillus è
sua sede pel-
lur.

Lib. 9. ca. 43.
Ecclef. hist.

Cyrrilli in-
tegritas.

Lib. 9. ca. 49.

Niceph. lib.
12. cap. 16.

Lib. 12. c. 24.

Ex his patet, quanta fuerit Cyrilli integritas, quem ne accusare quidem coram legitimis iudicibus aduersarij veritatis audebant, sed tantum apud suos sectarios: quorum adeo tum creuerat potentia & audacia, cum intelligerent Imperatorem suarum esse partium, ut ipsi nihilominus quos semel inique deposuissent, iniquis vi & armis de suis sedibus exturbarent, & alios pro arbitrio suo substituerent. Quemadmodum accidit & Cyrillo, quo de sede Hierosolymitana deiecto, Heraclius est illi substitutus, ut ait Nicephorus: atque huic rursum successit Hilarius. Isti namque usque ad Theodosij imperium eam ecclesiam administrasse traditi sunt. Post quos D. Cyrillus deinceps sedem suam recuperavit. Quomodo autem is denuo ad sedem suam peruenerit, & quo pacto in ea sese gesserit, ex literis Synodi Constantinopolitanae, quae Nectario praeside sub Theodosio celebrata est, ad Damasum, Ambrosium & reliquos episcopos Romae coactos, videre est, cum scribunt: In ea verò ecclesia, quae aliarum omnium mater est, Hierosolymis reuerendissimum & Deo amantissimum Cyrillum episcopum esse scimus, rite iam dudum à provincialibus episcopis electum: qui sanè diuersis in locis plurimum aduersus Arrianos decertauit.

Epiphanius quoque lib. 3. Tom. 1. Haeresi 73. Cyrilli huius meminit, quod praeter Acacium Arrianum, cum alijs quoque illius sectae episcopis contendere religionis ergo non dubitauit. Et Hieronymus in Catalogo Scriptorum Ecclesiasticorum de illo scribit: Cyrillus Hierosolymae Episcopus saepe pulsus ecclesia & receptus, ad extremum sub Theodosio principe octo annis inconcussum episcopatum tenuit. Itaque ex his & alijs permultis Ecclesiasticorum Scriptorum testimonijs certum est, Cyrillum fortissimum Christi athletam, & orthodoxae fidei assertorem constantissimum, multis annis pro veritate fidei decertasse, persecutiones varias pertulisse, atque hoc bonum certamen certasse à primis ferè annis Constantij Imperatoris, usque ad complures annos Theodosij: cursum autem suum tum demum consummasse, cum Theodosius, deuicto Maximo tyranno, qui Romanum Imperium in Occidente inuaserat, rebus Romanis rectè constitutis, Constantinopolim reuersus, filios suos Arsenio erudiendos traderet, ut scribit Nicephorus: Eadem tempestate Timotheus & Cyrillus, qui in Alexandria & Hierosolymitanae ecclesiae thronis enituerant, vita defuncti, alter quidem Alexandriae Theophilum, alter autem Hierosolymis Iohannem successorem habuit, usque ad tempora Anastasij & Innocentij Pontificum Romanorum. Iohannis vero successor erat Hierosolymis Nepos. Haec tenus Nicephorus. Et Cyrillus quidem ita, ut legimus, bonum certamen certauit, cursumque vitae suae consummauit: deceterò autem reposita est illi corona iustitiae, quam retribuet illi iustus iudex. Quam praecelaram autem & sanctam sui memoriam apud posteros etiam reliquerit Cyrillus, tum scripta illius

DE S. EDVARDO REGE ET MARTYRE.

309

illius, quæ extant: tum Orientalis Ecclesiæ facti seu calendaria, in quibus precès anni-
uerfaria & commemorationes Sanctorum descriptæ sunt, abundè restantur. Nam vt
aliorum Patrum, qui in Sanctorum cœtu clariore habentur, ita huius quoquè Cyrilli Festus S. Cy-
rilli apud
Græcos. Hierosolymitani die 18. Martij in ecclesijs Græcis sancta celebratur memoria: ac scri-
ptis quoquè illius apud Græcos nomen sancti Patris præfixum vbiquè reperitur.

S. EDVARDI REGIS VITA ET MARTYRIVM,
VT IN ANTIQVIS MS. EXEMPLARIBVS HABENTVR:

Sed paulò Latinius hic reddita sunt per F. Laurentium Surium.

Lectus Rex Eduardus multa fuit generis claritudine, ab 18. Martij.
antiquis Britannia regibus originem ducens: & quod lon-
gè illustrius est, in teneris annis à Dunstano sanctissimo
pontifice Cantuariensi Christi sacramento regeneratus,
cœpit virtute & probitate pollere. Patrè habuit Edgarum Parentes S.
Eduardi.
regem, rebus & bello & pace gestis valdè insignè: matrem
verò Elstedam, præpotētis cuiusdam Orientalium Anglo-
rum Ducis filiam. Et quidem Edgarus postquàm non pau-
ca sibi eius terræ loca subdiderat, & iam monarchiam ob-
tinere videretur, solus imperio potitus, vbi prius multi re-
gnauerant: hortantibus eum SS. Dunstano Cantuariensi

& Athelwoldo Vintoniensi Episcopis, permulta monasteria illarum regionum, quas Edgarus rex
cōstruit cœ-
nobis.
subiugarat, ab alijs vastata, suis impendijs iussit instaurari, nonnulla etiam noua à funda-
mentis extrui: ad quorum alia misit Abbates cum aliquot monachis, disciplinæ mo-
nasticæ conuenienter victurus: ad alia verò sanctimonialia, Christo seruituras. Omni-
bus autem prædia & villas attribuit, vnde assatim eis suppetere, quæ ad victum vesti-
tumque pertinerent. Et ipse quidem pius rex cōstituerat monachorum cœnobis sub-
indè inuisere & fratres consolari: Porro reginam voluit idem præstare erga foeminas
Deo sacratas. Habebat autem ex altera coniuge etiam filium Ethelredum. Interim
Eduardus maior natu filius, optimæ indolis puer, lasciuia omnem & illecebrosas vite
huius voluptates respuēs, ita se erga Deum & hominēs comparare studuit, vt Deo qui-
dem ante omnia mentis & corporis integritate sectanda placeret: hominibus verò
gratum & amabilem se exhiberet. Erat verò etiam multa industria & prudētia conspi-
cuis. Ijs permotus pater eius Edgarus, illum post se voluit regni scepra tenere: ac de-
indè compositis regni rebus, pijsissimus rex vita functus est anno à Christo nato 977. re-
gni verò sui 16. mensis Iulij die octauo. Edgari
mors.

Eo defuncto, Eduardus ex patris volūtate à S. Dunstano & quibusdam regni proce-
ribus rex creatur. Ipso autem consecrationis eius tempore quidam regni optimates
illi se opposuerunt. Id vt vidit S. Dunstanus, nihil à sententiâ sua dimotus, vexillū S. Cru-
cis, quod pro more ante illum ferebatur, in medio statuit, & cum cæteris regni episco-
pis Eduardum regem consecrauit: eumque quoad vixit, sanè paterno amore comple-
xus est, quippe quem à primis ætatis annis in filium adoptauerat. Vbi igitur ad regni
gubernacula Eduardus rex peruenit, à rege regum Christo opt. max. in viam iustitiæ &
veritatis dirigebatur, & cum esset regia maiestate sublimis, in dies studebat animi humi-
litate fieri submissior. Et vt regni negocia prudenter curaret, noluit in consilium adhi-
bere iuuenes aut minus sapientes: sed eius quæ diximus, sancti pontificis Dunstani mo-
nitis obtemperabat, & ex illius aliorumque religiosorum & spectatæ integritatis viro-
rum consilio, in iudicijs sententiam promebat. Paternis quoquè vestigijs insistens, tam
rebus bellicis quàm Ecclesiasticis negocijs strenuum ac deuotum intendit animum:
hostibus quidem & flagitiosis hominibus seuerum & terribilem: pijs verò, & illis præ-
cipuè, qui essent sacris initiati, quemadmodum à patre didicerat, benignum se præbe-
bat, & ab omni illos infestatione tuebatur. Erat præterea hæc illi quotidiana exercita-
tio, inopes alere, pauperes beneficijs fouere, nudos tegere, in maximis lucris ponere,
quicquid in miseros contulisset. Magna tunc apud Anglos lætitiâ, inconcussa pax &
tranquillitas, multa rerum opulentiâ existerat. Videbant enim regem suum in tenera
adhuc ætate talibus studijs deditum: tum quoquè cunctis affabilem, castitate venera-
bilem, facie iucundum & decorum, consilio & prudentiâ spectatissimum.

Torquebatur interim inuidia coluber tortuosus, totius boni æmulus, eiusque felices

Festus S. Cy-
rilli apud
Græcos.

Parentes S.
Eduardi.

Edgarus rex
cōstruit cœ-
nobis.

Attribuit
illis prædia
&c.

Edgari
mors.

Eduardus
consecratur
rex.

Eius consi-
liarij.

Benignitas
in egenus.